

על פרות, מזריעים ופוריות

טוב עשה האירגון של עובדי ההזרעה, בהקדילו את חבריו ומספר בוקרים מבין חברי הנהלות האגודות ליום עיון בשאלות השונות, הכרוכות בפוריות הבקר.

מבלי להקל בחשיבותן של הרצאות מ. הימן, שהביא לקט מהספרות המקצועית בשאלות טיפוח ופוריות, ושל דני קלי, שמסר פרטים על הקפאת הזרמה בתנאי הארץ, הרי את "מסמר" יום העיון היוותה הרצאתו של ד"ר אילון, בה הוא סיכם את מחקריו, שנמשכו 4 שנים, בבעיות פוריות הבקר. להלן אמסור את רשמי מהרצאה זו, אולם קודם לכן אעיר בקצרה על ה"היסטוריה" של בעיה זו.

את בוקרי הארץ, וכמובן את האחראים למכונני ההזרעה, מעסיקה זה שנים שאלת ההתקדמות בהפראת בהמותינו. "צרות" היו לנו גם בעבר, אבל לשם שיפור שיעורי ההתעברות נודמנו האגודות להזרעה, "החקלאית" והתאחדות מגדלי בקר ונענו להצעתו של ד"ר אילון לערוך מחקר בבעיות הפוריות של הבקר בארץ. לצורך המחקר הועמדו לרשותו של ד"ר אילון פרות, "פרובלימאטיות" מבחינת ההתעברות וכן אושר תקציב-תיפעול.

הרצאתו של ד"ר אילון היתה מפורטת למדי ואביא להלן פרטים אחדים שקלטתי. נמסר לנו שרוב הפרות שהיו בטיפולו התעברו אמנם, אבל בחלק מהן "אבד" העובר (יותר נכון — נספג) כעבור שבועות אחדים מההזרעה. המועד הקריטי בהצלחת ההפראה הוא כעבור 17-18 יום מההזרעה. עובדה זו ידועה אמנם מהספרות המקצועית, וחבל שד"ר אילון לא רמז על אמצעי, או

דרך כלשהי למניעת תקלה זו. כן קבע ד"ר אילון בתצפיותיו שכ-90% מהפרות שהיו בטייפולו גילו תאנה בצורה בולטת. למדי; כ-2/3 מהתאנות נראו בשעות הבוקר ו-1/3 — לפנות ערב. חשובה עד מאוד ההסתכלות בפרות לעתים קרובות כדי לגלות את הופעת התאנות בראשיתן. כי ברוב המקרים מתקיימת התאנה רק במשך 24 שעות, ומוטב להקדים בהזרעה ולא לדחות ליום המחרת. לדעתו של ד"ר אילון, אין להפסיק את ההזרעה לגבי פרות שלא נתעברו אף אחרי 3 הזרעות, אלא שיש להביאן גם לבדיקת הרופא. יתכן שבהזרעה נוספת (הרבי-עית) הפרה תתעבר, ואפילו יבדוק אותה הרופא באותו זמן, אין לחשוש לכך שהעובר ייפגע.

בסכמי את הרשמים מהרצאתו של ד"ר אילון, יצאתי מאוכזב. אמנם לא קיוויתי לשמוע על "תגליות" שישחררו את הבוקרים לחלוטין מ"צרות" ההתעברות הבלתי סדירה, אבל רציתי לשמוע רמזים או ציוני-דרך לשיפור המצב, ובזאת לא זכיתי. רצוי הדבר שד"ר אילון יבהיר את בעיית הפוריות מכל הבחינות שהן (מימשק, הזנה וכו') על יסוד ממצאים בחוק-לארץ ובארץ צנה, ואולי אז — תוך ידיעת כל הגורמים, המעורבים בפוריות פרת-החלב, נצליח לשפר את שיעורי ההתעברות ולהציל פרות רבות, בעלות חשיבות רבה ברבייה, מהוצאה לשוק הבשר. רצוי, כמובן, שהדברים יוסברו בצורה פופולארית ככל האפשר, למען יובנו על ידי הבוקר מהשורה, ולא רק על ידי יודעי ח"ן.

מאזין

(שמו של מחבר הרשימה ידוע למערכת)